

DEFILAREA CU CATUSE CONSTITUIE TRATAMENT DEGRADANT – CEDO a stabilit ca obligarea acuzatilor sa poarte catuse in sala de judecata incalca drepturile omului. Cum sala de judecata este un loc public, rezulta ca defilarea acuzatilor cu catuse in fata presei echivaleaza cu un tratament degradant. Curtea de la Strasbourg a prevazut o singura exceptie: atunci cand este necesara folosirea fortei sau exista pericolul ca acuzatul sa fuga

Scris de Razvan SAVALIUC-Alex PUIU

Foto: parchetelor si instanțelor care in unele situatii nu iau masuri de protejare a acuzatilor si permit ca in fața de urmărirea penală aceasta sa fie pînă în public cu catuse la maini. Portalul catusilor in public ori in sala de judecata atunci cand nu este necesara folosirea fortei si nu exista riscul ca acuzatul sa fuga constituie o grava incalcare a drepturilor omului, sanctionata de CEDO. Fostul judecator roman la Curtea de la Strasbourg, prof. Corneliu Biran, Doctor Honoris Causa al Universitatii Paris 1 Sorbona, a prezentat in lucrarea Conventia europeana a drepturilor omului. Comentariu pe articole (Ed. C.H. Beck, Bucuresti, 2010) o serie de hotărâri si decizii relevante ale CEDO, precum: Gombathiev contra Rusiei, Sabani Hadzovic contra Cehiei sau Mubwal contra Franței, care au sanctionat stările membre pentru ca au pus catuse unor acuzati atunci cand nu se impunea. Este prezentat un caz identic cu cel al fostului premier Adrian Nastase (foto 2), care a procurorii DNA i-au pus catuse pe patul de spital in timp ce acesta se afla la terapia intensiva ca urmare a faptului ca se imuscose in gât, dar si pe targa cu care a fost transportat catre ambulanta, in momentul externării (catusile erau acousse sub patului), aspecte confirmate de Andrei Nastase.

CEDO a aratat ca a pune catuse bolnavilor si persoanelor aflate in suferinta constituie un tratament degradant si ca nimic nu justifica acest tip de tratament daca acuzatul nu pune pe nimeni in pericol. Cum CEDO a sanctionat in toate cazurile stările care au permis ca acuzatii sa fie trimisi in salile de judecata cu catuse la maini – in conditii in care salile de judecata sunt spatii publice – rezulta ca si in locurile publice acuzatii nu pot fi defilati cu catuse in fata camerelor de luat vederi daca nu exista pericolul ca acestia sa fuga ori respectivii nu manifeste acte de violenta.

Foto: parchetelor si instanțelor care in unele situatii nu iau masuri de protejare a acuzatilor si permit ca in fața de urmărirea penală aceasta sa fie pînă în public cu catuse la maini. Portalul catusilor in public ori in sala de judecata atunci cand nu este necesara folosirea fortei si nu exista riscul ca acuzatul sa fuga constituie o grava incalcare a drepturilor omului, sanctionata de CEDO. Fostul judecator roman la Curtea de la Strasbourg, prof. Corneliu Biran, Doctor Honoris Causa al Universitatii Paris 1 Sorbona, a prezentat in lucrarea Conventia europeana a drepturilor omului. Comentariu pe articole (Ed. C.H. Beck, Bucuresti, 2010) o serie de hotărâri si decizii relevante ale CEDO, precum: Gombathiev contra Rusiei, Sabani Hadzovic contra Cehiei sau Mubwal contra Franței, care au sanctionat stările membre pentru ca au pus catuse unor acuzati atunci cand nu se impunea. Este prezentat un caz identic cu cel al fostului premier Adrian Nastase (foto 2), care a procurorii DNA i-au pus catuse pe patul de spital in timp ce acesta se afla la terapia intensiva ca urmare a faptului ca se imuscose in gât, dar si pe targa cu care a fost transportat catre ambulanta, in momentul externării (catusile erau acousse sub patului), aspecte confirmate de Andrei Nastase.

—CEDO a aratat ca a pune cazusa boalavilor si persoanelor aflate in suferinta constituie un tratament degradant si ca nimic nu justifica acest tip de tratament daca acuzatul nu pune pe nimeni in pericol. Cum CEDO a sanctionat in toate cazurile stazele care au permis ca acuzatii sa fie trimisi in salile de judecata cu cazusa la mana – in coroborile in care salile de judecata sunt spatii publice – rezulta ca si in localitile publice acuzatii nu pot fi detinuti cu cazusa in fata camerelor de luat vedere decat nu exista pericolul ca acuzatii sa fuga ori respectivul nu mandatisa pede de violenta.

De pacate, in Romania, in special la DNA, acuzatii chiar si femeii fiind sunt acuzati cu cazusa prin coroborarea presei dintr-un anume. In conditiile in care acuzatii sunt liberati de platurile de marcat sau potolite. Faptul evident ca un om nu poate fugi atunci cand e trimis de la sala de detinuti si reprezentantii si autoritatile si incalzura de alti zeci de sa veala. De exemplu, cazul Elena Udrea - foto 1). Acesti tratamente degradanti, folositi de marile parchete pentru a se impune cu "usur victorie", incalca flagrant si prezuma de nevinovata. Faptul detinut deja in practica instanstilor de judecata ca mandatale de arestare sa fie emise cu motivatia ca daca nu s-ar lua respectiva masura privativa de libertate, s-ar crea o numarul mare in randul opiniei publice si s-ar lasa impresia ca justitia nu ar fi eficienta. In fapt, tocmai aici este diversitatea marilor parchete, in special a DNA, ele acuză omul, prin comunicata de presa, de savarsirea unei infractiuni, ele il scoot pe om incalzuit si ele creaza sentimentul de vinovata si indignare a populatiei impotriva celui incalzuit, pentru a forta instanstele sa emita mandatele de arestare.

Prezentam in continuare fragmente din lucrarea prof.dr. Corneliu Birsan:

"Instanta europeana a considerat ca obligarea unei persoane sa poarte cazusa nu este de natura sa puna, in mod normal, problema pe termenul art. 3, atunci cand aceasta se impune in conditiile unei arastari sau detinuti legale si nu presupune uzul forței fizice, ca, de altfel, nici expunerea publica a persoanei care le poarta, in limitele a ceea ce se considera necesar, in circumstantele situatiei date. Din acest punct de vedere intereseaza si comportamentul acuzat persoane, atunci deca a ogori rezistenta la momentul arestarii, a incearca sa fuga, sa invesece pe alii sau sa ascunde anumite probe" (decizia din 4 septembrie 2003, Babar Haidou contra Cehiei, paragraful 59). Totusi, Curtea a decis ca obligarea reclamantului sa poarte cazusa in sala de judecata, chiar deca nu a fost dovedita intentia autoritatilor de a i impui ori de a i emite, constituie un tratament degradant, din moment ce nu s-a dovedit ca o asemenea masura a fost impusa de asigurarea securitatii publicului ori bunei administrari a justitiei" (hotararea din 24 mai 2007, Gordinchev contra Rusiei, paragraful 108).

De asemenea, legema cu cazusa de patul de spital a detinutului bolnav de cancer si staza fizi, pe timpul unor sedinte de chimioterapie, in cadrul tratamentului acestei boli, a fost considerata de Curtea ca disproportionata prin raportare la conditiile normale de securitate ca se impun intr-o asemenea situatie. Intr-adevar, ea a aprobat ca, dincolo de "trezutul judiciar" (cazului) reclamantului, nu existau antecedente sau referinte care sa puna in evidenta existenta vreunui risc de evadare sau de violenta a violentei (hotararea din 14 noiembrie 2002, Mousir contra Francei, paragraful 47). De altfel, intr-o alta cauza, Curtea a reitrat ca o decizia generala din 1 martie 1993 a Ministerului de Justitie francez privitoare la aplicarea dispozitiilor art. 803 Cpp – "homoni nu poate fi spus portul cazusilor" – i detinutului este considerat un procedeu pentru alii ori pentru ei insusi, sau ca susceptibil sa evadeze" – prevede in mod expres ca "sub rezerva unor circumstante particulare (...) o persoana care detinuta vazei sau stazi de sanatare are o capacitate de miscare redusa, nu este susceptibila sa prezinte riscurile prevazute de lege", iar in raportul sau referitor la viza facuta in Franta intre 14-26 mai 2000, Comitetul european pentru prevenirea torturilor si a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante (CPT) a recomandat in mod special interactiunea practica constanta in legema de patul de spital a pacienților detinuti, pentru relatii de securitate. Mai mult, Curtea a aratat ca noi limitari detinutului nu este de conceput atunci cand este legat de patul de spital, acestea sunt aspecte ale unui tratament degradant, inveci de Conventie (hotararea din 27 noiembrie 2001, Henal contra Francei, in care instanta europeana a aratat ca, in special, stand cont de vazea reclamantului, de staza sanatale sale, in absenta unor antecedente care sa constituie amenet serioase pentru siguranta detinutului, de recomandarile scrise ale directorului carantului de detinuti pentru a i se aplica o supraveghere normala, si nu deosebita, de faptul ca spitalizarea a intervenit in ajutorul unei operatii chirurgicale, masura legarii detinutului cu cazusa de patul de spital apare ca disproportionata prin raportare la asigurarea sigurantei detinutului, cu atat mai mult cu cat doi politisti fusesea plasati special de garda in fata camerei salonului reclamantului, in aceiasi sala, hotararea din 6 martie 2007, Erdogan Yagci contra Turciei, hotararea din 24 mai 2007, Gordinchev contra Rusiei, hotararea din 6 septembrie 2007, Kucharik contra Ucrainei).

Ca principiu general, Curtea a decis ca uzul forței impune unei persoane private de libertate, atunci cand acesta nu apare ca strict necesar prin raportare la comportamentul acuzat persoane, constituie o atingere adusa demnitatii umane si, prin aceasta, in principiu, o incalcare a dispozitiilor art. 3 din Conventie".